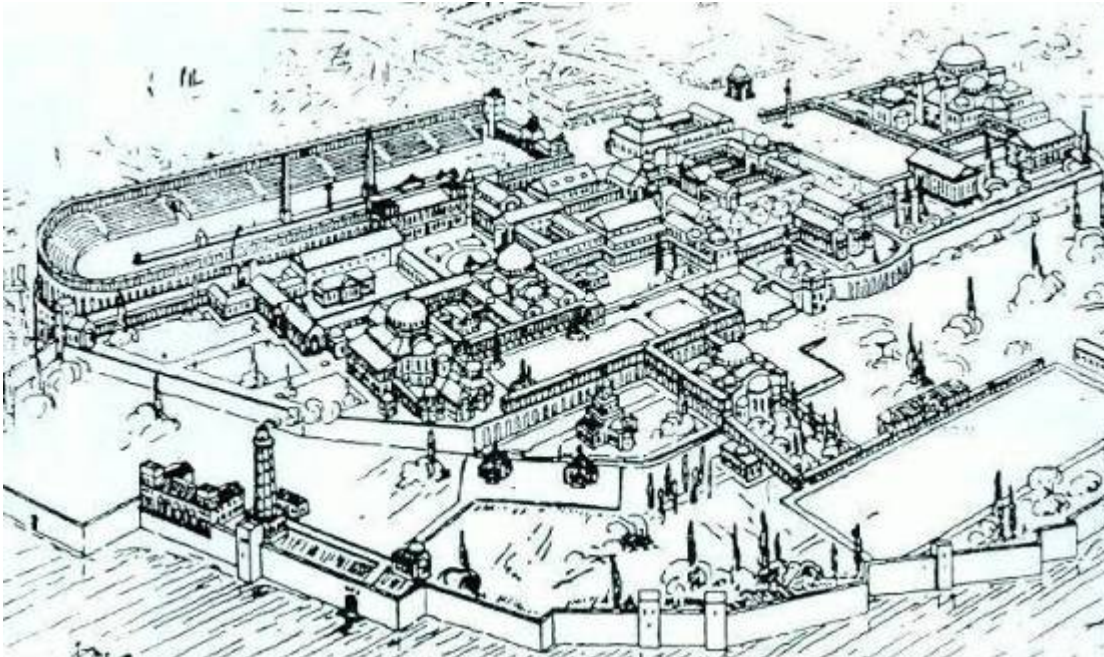

Η πόλη στο Βυζάντιο- Οι δρόμοι

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Φωτό:hellinon.net

Οι δρόμοι, από τα βασικά συστατικά στοιχεία μιας πόλης, δε μένουν αμετάβλητοι στις αλλαγές που χαρακτηρίζουν τις πόλεις· αντίθετα, αλλάζουν μορφή μαζί τους. Κατά την περίοδο της Ύστερης Αρχαιότητας, οι περισσότερες πόλεις της αυτοκρατορίας είχαν υιοθετήσει το γνωστό ιπποδάμειο σύστημα. Οι νέες όμως πόλεις της αυτοκρατορικής περιόδου σχεδιάστηκαν με βάση την οργάνωση των στρατοπέδων του ρωμαϊκού στρατού: είχαν δύο κύριες οδούς, κάθετες μεταξύ τους αλλά παράλληλες προς τα σημεία του ορίζοντα, την *decumanus maximus*, με κατεύθυνση Ανατολή-Δύση, και την *cardo*, με κατεύθυνση Βορράς-Νότος, οι οποίες ξεκινούσαν από το κέντρο της πόλης, όπου βρισκόταν το Forum (Αγορά), και κατέληγαν στις πύλες των τειχών. Οι δρόμοι αυτοί διέθεταν και στις δύο πλευρές τους στοές, που στέγαζαν εμπορικά καταστήματα και εργαστήρια.

Στα τέλη του δούτου αιώνα αρχίζει μια σταδιακή παρακμή των πόλεων που οδηγεί στην κατάρρευση της αστικής ζωής και στην αλλαγή της όψης του αστικού τοπίου. Οι πόλεις συρρικνώνονται σε έκταση και αλλάζουν ριζικά σε μορφή και λειτουργίες. Ανάμεσα στις κατοικίες, ο παλιός αστικός ιστός συμπίπτει με τον καινούργιο μόνο στο κύριο οδικό δίκτυο. Σε κάποιες πόλεις διατηρείται το σύστημα της διασταύρωσης των κεντρικών λεωφόρων, ενώ σε άλλες εξακολουθεί να βρίσκεται σε χρήση μόνον ο παλιός κεντρικός δρόμος, προς τον οποίο οδηγούν μικρότεροι και στενότεροι δρόμοι.

Οι πόλεις στο μέσο και ύστερο Βυζάντιο διέθεταν λίγους κεντρικούς δρόμους και

αρκετές παρόδους, εκατέρωθεν των οποίων ήταν κτισμένα σπίτια ή αυλές. Η κατάσταση των δρόμων συνήθως δεν ήταν καλή, καθώς δεν υπήρχαν ιδιαίτερα φροντισμένα συστήματα αποχέτευσης. Έτσι οι λακκούβες, οι λάσπες, οι κοπριές και τα σκουπίδια συνέθεταν την καθημερινή όψη των δρόμων της εποχής.

Την ίδια περίοδο ιδρύθηκαν καινούργιοι οικισμοί, οι πόλεις – κάστρα, σε φυσικά οχυρά εδάφη. Οι δρόμοι, που προσαρμόζονταν στις ιδιομορφίες του εδάφους, ήταν κατά κανόνα στενοί, ανηφορικοί, σπάνια ευθύγραμμοι, λιθόστρωτοι και μεταβλητού πλάτους, ανάλογα με τον διαθέσιμο χώρο. Συχνά ήταν αδιέξοδοι, λειτουργώντας μάλλον ως περάσματα ανάμεσα στα πυκνοκτισμένα σπίτια. Μάλιστα, λόγω της απότομης κλίσης του εδάφους, οι οδοί συχνά διακόπτονταν από σκαλοπάτια, γεγονός που απέκλειε τη χρήση τροχοφόρων.

Δεν έχει εξακριβωθεί αν οι οικοδομικοί κανονισμοί που ίσχυαν για την Κωνσταντινούπολη, ίσχυαν για κάποια περίοδο σε όλη την αυτοκρατορία. Ούτε αν οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στην **Εξάβιβλο του Αρμενοπούλου** εφαρμόζονταν και στις επαρχιακές πόλεις. Πάντως, αξίζει να σημειωθεί, ότι το νέο Ελληνικό κράτος κράτησε σε ισχύ τις διατάξεις της «Εξάβιβλου» πριν από την οργάνωση του πρώτου Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.

Πηγή:exploringbyzantium.gr